

Jo vaig viure la guerra

Lluís Buhigas Rigall (Llagostera, 1924)

L'aeròdrom de Vidreres

● Quan va començar la guerra civil tenia 12 anys i ja feia tres mesos que treballava d'aprenent de baster. A finals de juliol del 1936, a la nit, es va veure, en el cel, una ampla resplendor roja com el foc, direcció Girona. Era una aurora boreal; però com que no es coneixia aquest fenomen meteorològic, els homes del comitè i els milicians estaven molt alarmats. Aquella nit vaig anar a dormir molt espantat.

L'ofici de baster no m'agradava; per això, als 13 anys entrava a treballar a una petita fàbrica de juguines.

En aquells dies es deia que Rússia enviaria avions nous de guerra. Suposo que aquesta notícia va motivar al govern de la República a donar-se pressa a construir dos camps més d'aviació: un al terme de Llagostera-Cassà i un altre a tocar Vidreres. Aquesta gran planúria que hi ha prop de Vidreres i que ara són camps de cultius on, a més, hi passa la carretera, en temps de guerra, fou un camp d'aviació.

Un company de treball que ja tenia 14 anys va deixar la feina i va anar-hi a treballar. Aquell noi em va dir que allà es guanyava un bon sou. Això era temptador i, encara que només tenia 13 anys, vaig decidir provar sort.

Un dia vaig llevar-me molt aviat, i en companyia del meu amic vaig anar al camp d'aviació. A les vuit del matí va arribar el cap de personal i en preguntar-li si hi havia feina per a mi, em va mirar de cap a peus i em va preguntar si era d'algun sindicat. En dir-li que no, em digué: «Has de sindicar-te i demà ja pots venir a treballar.»

No cal dir que aquell mateix vespre em va faltar temps per presentar-me al sindicat de la CNT. L'endemà ja era

LLUÍS BUHIGAS RIGALL

(Llagostera, 1924). Era un jove de només dotze anys, i aprenent de baster, quan va esclatar la guerra. Un any després, animat per un amic, va anar a treballar en la construcció de l'aeròdrom de Vidreres, on va patir els primers bombardejos.

«Quan sentia els avions em tirava a terra com tots, però de cara enlaire. Així els podia veure, comptar quants eren i explicar-ho mentre xiulaven les bombes»

Bombardeig sobre l'aeròdrom de Vidreres, el 14 d'abril de 1938. / USAM (CEHI)

un treballador més. Cada dia havia de caminar 22 km: onze d'anada i onze de tornada i treballar vuit hores a pic i pala. Treballàvem de diumenge a divendres. Cada 15 dies era molt feliç perquè arribava a casa amb molts diners. Llàstima que, en aquells dies, ni amb molts diners, es trobava el que era necessari per menjar.

Les primeres setmanes no em costaven gaires sacrificis; però va arribar el fred i el mal temps i tot va ser més

difícil. Encara que aquell hivern del 1937-1938 no va nevar i va ploure poc, va ser un hivern llarg i molt fred.

A principi del mes de març, l'aeròdrom, el quarter per a l'allotjament dels soldats i un refugi ja estaven acabats. A finals de març arribaren uns quants soldats i dos camions nous. I uns dies després aterren 12 avions petits de doble ala anomenats *Natacha*; eren caça bombarders [...]. El mes d'abril van venir dies de

preocupació i por. Els avions de Franco, procedents de Mallorca, ens vingueren a bombardejar.

El primer bombardeig va ser el 10 d'abril (era diumenge a les deu del matí). Eren cinc avions. El segon, el dia 13 al migdia, mentre dinàvem. Els companys de treball em deien *l'observador*: no sé si perquè tenia l'oida i la vista més fines, era el primer a sentir i veure els avions. Teníem per lema «Si sents el xiulet i les explosions de les bombes, és que encara ets viu». Quan els sentinelles que vigilaven disparaven un tret a l'aire era senyal que s'acostaven avions. El primer era d'alerta; el segon quasi segur que eren avions enemics, i al tercer ja ningú es podia moure de lloc.

En aquell moment, em tirava a terra com tots, però de cara enlaire. D'aquesta manera podia veure els avions que formaven part de l'operació (generalment cinc o set) i ho podia explicar mentre xiulaven les bombes i tremolava el terra quan explotaven. Alguns agraiïen la informació; altres cridaven i ploraven com infants, i em tractaven de boig i d'animal. Si diguéssis que durant el bombardeig no tenia por, mentiria; però mai no vaig sentir pànic ni vaig plorar.

El 14 d'abril, aniversari de la proclamació de la República (1931) a les vuit del matí va tenir lloc el tercer bombardeig. Va ser el més fort i de més tràgiques conseqüències [...]. Aquell dia van llançar bombes incendiàries, ja que al voltant dels forats, la terra estava cremada i tenia el color del sofre. Van morir alguns homes de la meua brigada i el pilot i el metrallador d'un avió que es va incendiar.

Els testimonis, en un llibre

Aquest testimoni i el recull de relats que ens heu fet arribar sobre les vostres vivències de la guerra es publicaran en un llibre, que s'editarà a principis del 2009, setantè aniversari de la fi de la Guerra Civil

EL PUNT

Curbet CCC

MUM/E Museu Memorial de l'Exili

Clínica especializada en el tratamiento de las adicciones: Alcohol, cocaína, cánnabis, benzodiacepinas, drogas de diseño...

En SINESIS contamos con el mejor equipo de profesionales y las últimas innovaciones para garantizar un tratamiento personalizado y exclusivo.

Para más información:

93 860 57 00

C/ Blancafort nº 2, 08530, La Garriga, Barcelona

www.sinesis-adicciones.com

sinesis